

Grantræet.

Ude i Skoven stod der saadant et nydeligt Grantræ; det havde en god Plads, Sol kunde det faa, Luft var der nok af, og rundt om vokste mange større Kammerater, baade Gran og Fyr; men det lille Grantræ var saa ilter med at vokse; det tænkte ikke paa den varme Sol og den friske Luft, det brød sig ikke om Bønderbørnene, der gik og smaasnakkede, naar de vare ude at samle Jordbær eller Hindbær; tit kom de med en hel Krukke fuld eller havde Jordbær trukne paa Straa, saa satte de sig ved det lille Træ og sagde: »Nej! hvor det er nydeligt lille!« Det vilde Træet slet ikke høre.

Aaret efter var det en lang Stilk større, og Aaret efter igen var det endnu een meget længer; thi paa et Grantræ kan man altid efter de mange Led, det har, se, hvor mange Aar det har vokset.

»Oh, var jeg dog saadant et stort Træ, som de andre!« sukkede det lille Træ, »saa kunde jeg brede mine Grene saa langt omkring og med Toppen se ud i den vide Verden! Fuglene vilde da bygge Rede imellem mine Grene, og naar det blæste, kunde jeg nikke saa fornemt, ligesom de andre der!«

Det havde slet ingen Fornøjelse af Solskinnet, af Fuglene eller de røde Skyer, som Morgen og Aften sejlede hen over det.

Var det nu Vinter, og Sneen rundt omkring laa gnistrende hvid, saa kom tit en Hare springende og satte lige over det lille Træ, — oh, det var saa ærgerligt! — Men to Vintre gik, og ved den tredie var Træet saa stort, at Haren maatte gaa uden om det. Oh, vokse, vokse, blive stor og gammel, det var dog det eneste dejlige i denne Verden, tænkte Træet.

I Efteraaret kom altid Brændehuggerne og fældede nogle af de største Træer; det skete hvert Aar, og det unge Grantræ, som nu var ganske godt voksent, skælvede derved, thi de store, prægtige Træer faldt med en Knagen og Bragen til Jorden; Grenene bleve huggede fra, de saa ganske nøgne, lange og smalle ud; de vare næsten ikke til at kende, men saa bleve de lagte paa Vogne, og Heste trak dem af Sted ud af Skoven.

Hvor skulde de hen? Hvad forestod dem?

I Foraaret, da Svalen og Storken kom, spurgte Træet dem: »Veed I ikke, hvor de førtes hen? Har I ikke mødt dem?«

Svalerne vidste ikke noget, men Storken saa betænkelig ud, nikkede med Hovedet og sagde: »Jo, jeg tror det! jeg mødte mange ny Skibe, da jeg fløj fra Ægypten; paa Skibene vare prægtige Mastetræer; jeg tør sige, at det var dem, de lugtede af Gran; jeg kan hilse mange Gange, de knejse, de knejse!«

»Oh, var jeg dog ogsaa stor nok til at flyve hen over Havet! Hvorledes er det egentligt, dette Hav, og hvad ligner det?«

»Ja, det er saa vidtløftigt at forklare!« sagde Storken, og saa gik den.

»Glæd dig ved din Ungdom!« sagde Solstraalerne; »glæd dig ved din friske Vækst, ved det unge Liv, som er i dig!«

Og Vinden kyssede Træet, og Duggen græd Taarer over det, men det forstod Grantræet ikke.

Naar det var ved Juletid, da bleve ganske unge Træer fældede, Træer, som tit ikke engang vare saa store eller i Alder med dette Grantræ, der hverken havde Rast eller Ro, men altid vilde af Sted; disse unge Træer, og de vare just de allersmukkeste, beholdt altid deres Grene, de bleve lagte paa Vogne, og Heste trak dem af Sted ud af Skoven.

»Hvorhen skulle de?« spurgte Grantræet. »De ere ikke større end jeg, der var endogsaa eet, der var meget mindre; hvorfor beholdt de alle deres Grene? Hvor køre de hen?«

»Det vide vi! det vide vi!« kvidrede Graaspurvene. »Vi have nede i Byen kigget ind ad Ruderne! vi vide, hvor de køre hen! Oh, de komme til den største Glans og Herlighed, der kan tænkes! Vi have kigget ind ad Vinduerne og set, at de blive plantede midt i den varme Stue og pyntede med de dejligste Ting, baade forgyldte Æbler, Honningkager, Legetøj og mange Hundrede Lys!«

»Og saa —?« spurgte Grantræet og bævede i alle Grene. »Og saa? Hvad sker saa?«

»Ja, mere have vi ikke set! Det var mageløst!«

»Mon jeg er blevet til for at gaa denne straalende Vej?« jublede Træet. »Det er endnu bedre end at gaa over Havet! Hvor jeg lider af Længsel! Var det dog Jul! nu er jeg høj og udstrakt som de andre, der førtes af Sted sidste Aar! — Oh, var jeg alt paa Vognen! var jeg dog i den varme Stue med al den Pragt og Herlighed! og da —? Ja, da kommer noget endnu bedre, endnu skønnere, hvorfor skulle de ellers saaledes pynte mig! der maa komme noget endnu større, endnu herligere —! men hvad? Oh, jeg lider! jeg længes! jeg veed ikke selv, hvorledes det er med mig.«

»Glæd dig ved mig!« sagde Luften og Sollyset; »glæd dig ved din friske Ungdom ude i det fri!«

Men det glædede sig slet ikke; det vokste og vokste, Vinter og Sommer stod det grønt; mørkegrønt stod det; Folk, som saa det, sagde: »Det er et dejligt Træ;« og ved Juletid blev det fældet først af alle. Øksen hug dybt igennem Marven, Træet faldt med et Suk hen ad Jorden, det følte en Smerte, en Afmagt, det kunde slet ikke tænke paa nogen Lykke, det var bedrøvet ved at skilles fra Hjemmet, fra den Plet, hvor det var skudt frem; det vidste jo, at det aldrig mere saa de kære, gamle Kammerater, de smaa Buske og Blomster rundt om, ja, maaske ikke engang Fuglene. Afrejsen var slet ikke noget behageligt.

Træet kom først til sig selv, da det i Gaarden, afpakket med de andre Træer, hørte en Mand sige: »Det er prægtigt! vi bruge ikke uden det!«

Nu kom to Tjenere i fuld Stads og bar Grantræet ind i en stor, dejlig Sal. Rundt om paa Væggene hang Portrætter, og ved den store Flisekakkelovn stod store kinesiske Vaser med Løver paa Laaget; der var Gyngestole, Silkesofaer, store Borde, fulde af Billedbøger og med Legetøj for hundrede Gange hundrede Rigsdaler — i det mindste sagde Børnene det. Og Grantræet blev rejst op i en stor Fjerding, fyldt med Sand, men ingen kunde se, at det var en Fjerding, thi der blev hængt grønt Tøj rundt om, og den stod paa et stort, broget Tæppe. Oh, hvor Træet bævede! Hvad vil der dog ske? Baade Tjenere og Frøkener gik og pyntede det. Paa Grenene hængte de smaa Net, udklippede af kulørt Papir; hvert Net var fyldt med Sukkergodt; forgyldte Æbler og Valnødder hang, som om de vare voksede fast, og over hundrede røde, blaa og hvide Smaalys bleve stukne fast i Grenene. Dukker, der saa livagtig ud som Mennesker, — Træet havde aldrig set saadanne før — svævede i det grønne, og allerøverst oppe i Toppen blev sat en stor Stjerne af Flitterguld; det var prægtigt, ganske mageløst prægtigt.

»I Aften,« sagde de alle sammen, »i Aften skal det straale!«

»Oh!« tænkte Træet, »var det dog Aften! var bare Lysene snart tændte! og hvad mon da sker? Mon der kommer Træer fra Skoven og se paa mig? Mon Graaspurvene flyve ved Ruden? Mon jeg her vokser fast og skal staa pyntet Vinter og Sommer?«

Jo, det vidste god Besked; men det havde ordentlig Barkepine af bare Længsel, og Barkepine er lige saa slem for et Træ, som Hovedpine for os andre.

Nu bleve Lysene tændte. Hvilken Glans, hvilken Pragt, Træet bævede i alle Grene derved, saa at et af Lysene stak Ild i det grønne; det sved ordentlig.

»Gud bevare os!« skreg Frøkenerne og slukkede i en Hast.

Nu turde Træet ikke engang bæve. Oh, det var en Gru! Det var saa bange for at tabe noget af al sin Stads; det var

ganske fortumlet i al den Glans, — — og nu gik begge Fløjdøre op, og en Mængde Børn styrtede ind, som om de vilde vælte hele Træet; de ældre Folk kom besindige bag efter; de smaa stod ganske tavse, — men kun et Øjeblik, saa jublede de igen, saa at det rungede efter; de dansede rundt om Træet, og den ene Foræring efter den anden blev plukket af.

»Hvad er det, de gør?« tænkte Træet. »Hvad skal der ske?« Og Lysene brændte lige ned til Grenene, og eftersom de brændte ned, slukkede man dem, og saa fik Børnene Lov til at plyndre Træet. Oh, de styrtede ind paa det, saa at det knagede i alle Grene; havde det ikke ved Snippen og Guldstjernen været bundet fast til Loftet, saa var det styrtet om.

Børnene dansede rundt med deres prægtige Legetøj, ingen saa paa Træet uden den gamle Barnepige, der gik og tittede ind imellem Grenene, men det var bare for at se, om der ikke var glemt endnu en Figen eller et Æble.

»En Historie! en Historie!« raabte Børnene og trak en lille tyk Mand hen imod Træet, og han satte sig lige under det, »for saa ere vi i det grønne,« sagde han, »og Træet kan have besynderlig godt af at høre med; men jeg fortæller kun een Historie. Vil I høre den om Ivede-Avede eller den om Klumpe-Dumpe, som faldt ned ad Trapperne og kom dog i Højsædet og fik Prinsessen?«

»Ivede-Avede!« skreg nogle, »Klumpe-Dumpe!« skreg andre; der var en Raaben og Skrigen, kun Grantræet tav ganske stille og tænkte: »Skal jeg slet ikke med, slet ikke gøre noget!« Det havde jo været med, havde gjort hvad det skulde gøre.

Og Manden fortalte om »Klumpe-Dumpe, der faldt ned ad Trapperne og kom dog i Højsædet og fik Prinsessen.« Og Børnene klappede i Hænderne og raabte: »Fortæl! fortæl!« de vilde ogsaa have »Ivede-Avede«, men de fik kun den om »Klumpe-Dumpe«. Grantræet stod ganske stille og tankefuld, aldrig havde Fuglene ude i Skoven fortalt sligt. »Klumpe-Dumpe faldt ned ad Trapperne og fik dog Prinsessen! Ja, ja, saaledes gaar det til i Verden!« tænkte Grantræet og troede, at det var virkeligt, fordi det var

saadan en net Mand, som fortalte. »Ja, ja, hvem kan vide! maaske falder jeg ogsaa ned ad Trapperne og faar en Prinsesse!« Og det glædede sig til næste Dag at blive klædt paa med Lys og Legetøj, Guld og Frugter.

»I Morgen vil jeg ikke ryste!« tænkte det. »Jeg vil ret fornøje mig i al min Herlighed. I Morgen skal jeg igen høre Historien om »Klumpe-Dumpe« og maaske den med om »Ivede-Avede«.« Og Træet stod stille og tankefuld den hele Nat.

Om Morgenen kom Karl og Pige ind.

»Nu begynder Stadsen igen!« tænkte Træet, men de slæbte det ud af Stuen, op ad Trapperne, ind paa Loftet, og der, i en mørk Krog, hvor ingen Dag skinnede, stillede de det hen. »Hvad skal det betyde!« tænkte Træet. »Hvad mon jeg her skal bestille? Hvad mon jeg her skal faa at høre?« Og det hældede sig op til Muren og stod og tænkte og tænkte. — — Og god Tid havde det, thi der gik Dage og Nætter; ingen kom derop, og da der endelig kom nogen, saa var det for at stille nogle store Kasser hen i Krogen; Træet stod ganske skjult, man skulde tro, at det var rent glemt.

»Nu er det Vinter derude!« tænkte Træet. »Jorden er haard og dækket med Sne, Menneskene kunne ikke plante mig; derfor skal jeg nok her staa i Læ til Foraaret! hvor det er vel betænkt! hvor dog Menneskene ere gode! — Var her kun ikke saa mørkt og saa skrækkeligt ensomt! — Ikke engang en lille Hare! — Det var dog saa artigt derude i Skoven, naar Sneen laa, og Haren sprang forbi; ja, selv da den sprang hen over mig, men det holdt jeg ikke af den Gang. Her oppe er dog forskrækkeligt ensomt!«

»Pi, pi!« sagde en lille Mus i det samme og smuttede frem; og saa kom der nok en lille. De snusede til Grantræet og smuttede imellem Grenene paa det.

»Det er en gruelig Kulde!« sagde de smaa Mus. »Ellers er her velsignet at være! Ikke sandt? du gamle Grantræ!«

»Jeg er slet ikke gammel!« sagde Grantræet, »der er mange, der er meget ældre end jeg!«

»Hvor kommer du fra?« spurgte Musene, »og hvad veed du?« De vare nu saa gruelig nysgerrige. »Fortæl os dog om

det dejligste Sted paa Jorden! Har du været der? Har du været i Spisekammeret, hvor der ligger Oste paa Hylderne og hænger Skinker under Loftet, hvor man danser paa Tællelys og gaar mager ind og kommer fed ud!«

»Det kender jeg ikke,« sagde Træet, »men Skoven kender jeg, hvor Solen skinner, og hvor Fuglene synge!« og saa fortalte det alt fra sin Ungdom, og de smaa Mus havde aldrig før hørt saadant noget, og de hørte saadan efter og sagde: »Nej, hvor du har set meget! hvor du har været lykkelig!«

»Jeg!« sagde Grantræet og tænkte over, hvad det selv fortalte; »ja, det var i Grunden ganske morsomme Tider!« — men saa fortalte det om Juleaften, da det var pyntet med Kager og Lys.

»Oh!« sagde de smaa Mus, »hvor du har været lykkelig, du gamle Grantræ!«

»Jeg er slet ikke gammel!« sagde Træet, »det er jo i denne Vinter, jeg er kommet fra Skoven! jeg er i min allerbedste Alder, jeg er bare sat i Væksten!«

»Hvor du fortæller dejligt!« sagde de smaa Mus, og næste Nat kom de med fire andre smaa Mus, der skulde høre Træet fortælle, og jo mere det fortalte, desto tydeligere huskede det selv alt og syntes: »Det var dog ganske morsomme Tider! men de kan komme, de kan komme! Klumpe-Dumpe faldt ned ad Trapperne og fik dog Prinsessen, maaske jeg kan ogsaa faa en Prinsesse,« og saa tænkte Grantræet paa saadant et lille nydeligt Birketræ, der vokste ude i Skoven, det var for Grantræet en virkelig dejlig Prinsesse.

»Hvem er Klumpe-Dumpe?« spurgte de smaa Mus. Og saa fortalte Grantræet hele Eventyret, det kunde huske hvert evige Ord; og de smaa Mus vare færdige ved at springe op i Toppen paa Træet af bare Fornøjelse. Næste Nat kom der mange flere Mus, og om Søndagen endogsaa to Rotter; men de sagde, at Historien var ikke morsom, og det bedrøvede de smaa Mus, thi nu syntes de ogsaa mindre om den.

»Kan De kun den ene Historie?« spurgte Rotterne.

»Kun den ene!« svarede Træet, »den hørte jeg min lykkeligste Aften, men den Gang tænkte jeg ikke paa, hvor lykkelig jeg var!«

»Det er en overmaade daarlig Historie! kan De ingen med Flæsk og Tællelys? Ingen Spisekammerhistorier?«

»Nej!« sagde Træet.

»Ja, saa skal De have Tak!« sagde Rotterne og gik ind til deres.

De smaa Mus bleve til sidst ogsaa borte, og da sukkede Træet: »Det var dog ganske rart, da de sad omkring mig, de vævre Smaamus, og hørte, hvad jeg fortalte! Nu er ogsaa det forbi! — men jeg skal huske at fornøje mig, naar jeg nu tages frem igen!«

Men naar skete det? — Jo! det var en Morgenstund, da kom der Folk og rumsterede paa Loftet. Kasserne bleve flyttede, Træet blev trukket frem; de kastede det rigtignok lidt haardt mod Gulvet, men straks slæbte en Karl det hen imod Trappen, hvor Dagen skinnede.

»Nu begynder Livet igen!« tænkte Træet; det følte den friske Luft, den første Solstraale, — og nu var det ude i Gaarden. Alt gik saa hurtigt, Træet glemte rent at se paa sig selv, der var saa meget at se rundt om. Gaarden stødte op til en Have, og alt blomstrede derinde; Roserne hang saa friske og duftende ud over det lille Rækværk, Lindetræerne blomstrede, og Svalerne fløj om og sagde: »Kvirre-virre-vit, min Mand er kommen!« men det var ikke Grantræet, de mente.

»Nu skal jeg leve!« jublede det og bredte sine Grene vidt ud; ak, de vare alle visne og gule; det var i Krogen mellem Ukrudt og Nælder, at det laa. Guldpapirsstjernen sad endnu oppe i Toppen og glimrede i det klareste Solskin.

I Gaarden legede et Par af de lystige Børn, der ved Juletid havde danset om Træet og været saa glade ved det. En af de mindste foer hen og rev Guldstjernen af.

»Se, hvad der sidder endnu paa det ækle, gamle Juletræ!« sagde han og trampede paa Grenene, saa de knagede under hans Støvler.

Og Træet saa paa al den Blomsterpragt og Friskhed i Haven, det saa paa sig selv, og det ønskede, at det var blevet i sin mørke Krog paa Loftet; det tænkte paa sin friske Ungdom

i Skoven, paa den lystige Juleaften og paa de smaa Mus, der saa glade havde hørt paa Historien om Klumpe-Dumpe.

»Forbi! forbi!« sagde det stakkels Træ. »Havde jeg dog glædet mig, da jeg kunde! forbi! forbi!«

Og Tjenestekarlen kom og huggede Træet i smaa Stykker, et helt Bundt laa der; dejligt blussede det op under den store Bryggerkedel; og det sukkede saa dybt, hvert Suk var som et lille Skud; derfor løb Børnene, som legede, ind og satte sig foran Ilden, saa ind i den og raabte: »Pif! paf!« men ved hvert Knald, der var et dybt Suk, tænkte Træet paa en Sommerdag i Skoven, en Vinternat derude, naar Stjernerne skinnede; det tænkte paa Juleaften og Klumpe-Dumpe, det eneste Eventyr, det havde hørt og vidste at fortælle —, og saa var Træet brændt ud.

Drengene legede i Gaarden, og den mindste havde paa Brystet Guldstjernen, som Træet havde baaret sin lykkeligste Aften; nu var den forbi, og Træet var forbi, og Historien med; forbi, forbi, og det blive alle Historier!

